

לו יהי - שיעור 1: מהחיפושיות ועד נעמי שמר - ומה שביניהם (מתוך אתר ביה"ס מבוא גליל איילת השחר)

מהחיפושיות עד אנצ'מי שמר
דרך השיר "לו יהי"

1. צפו בסרטון הבא.
זהו השיר "Let It Be" (לֵט אִיט בֵּי) של הביטלס (החיפושיות).
זהו שיר תפילה ותקווה לעולם טוב יותר.

<https://www.youtube.com/watch?v=QDYfEBY9NM4>

כדאי לדעת:

**בשנות השבעים של המאה הקודמת, השיר הזה היה כל-כך אהוב, שהוא
כיכב במקום הראשון במצעדי הפזמונים במשך 20 שבועות רצופים**

2. קראו:

בשנת 1973 כתבה נעמי שמר מילים בעברית לשיר היפה הזה. את המילים היא תרגמה ל"לו יהי". בחודש אוקטובר באותה השנה "Let It Be" פרצה **מלחמת יום הכיפורים**. זו הייתה מלחמה קשה ומרה, אשר נמשכה שלושה שבועות ובמהלכה נהרגו כ-2,500 חיילים!!! מדינת ישראל הייתה שרויה בעצב עמוק, ומצב-הרוח הלאומי היה ירוד ביותר! במהלך המלחמה, שדרה הטלוויזיה הישראלית תכניות תרבות מיוחדות לתקופה קשה זו. להקלטת אחת מהתכניות, פנו **לנעמי שמר** לכתוב שיר ברוח התקופה. היא לשיר "לו יהי". אולם ממש לפני הקלטת "Let It Be" בחרה את תרגומה לשיר השיר הגיע בעלה של נעמי שמר, **מרדכי הורביץ** מהמילואים, ואמר לה כך: **"אני לא אתן לך לבזבז את השיר על מנגינה של זרים! זו מלחמה יהודית**

ותכתבי לה מנגינה יהודית!". בדרך לאולפן ההקלטות נולד הלחן שעליו שמר אומרת: "הייתה בו מעין אנחה, שנמצאת גם במילים, בשל המועקה שהייתה בליבנו באותה התקופה". השיר "לו יהי" התקבל בציבור באהבה ובהתרגשות ועד היום שרים אותו בדבקות ובאמונה. לשיר יש עשרות ביצועים של זמרים שונים, שכן כולם רצו לבצע ולהקליט אותו, אפשר לקרוא על כך עוד.

[Ynet בכתבה של](#)

3. לפניכם השיר "לו יהי" בביצועה של הזמרת **חוה אלברשטיין** עם הבית השני. זהו ביצוע יוצא דופן ומרגש. בשיעור השני תבינו מדוע זה כך לעומת הביצועים האחרים.

צפו בסרטון הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=c6zN9U7mxrM>

4. השמיעו את שירתו של פול מקרתני באנגלית, ושירו ביחד איתו את המילים של נעמי שמר "לו יהי"

לו יהי - שיעור 2: עבודה על המילים

1. היכנסו [למילות השיר לו יהי](#). קראו את המילים ופרשו את המילים הבאות בעזרת [המילון המקוון](#): המבשר, קול ענות, הלום, אופל.

שימו לב למילים הפותחות את הבית השני, בית זה פותח במילים:

"אם המבשר עומד בדלת - תן מילה טובה בפיו"

כדאי לדעת:

ה**מבשר** היה אדם, איש מילואים בדרך-כלל, שמתפקידו היה להגיע למשפחתו של החייל שנהרג במלחמה ולבשר לה את הבשורה הנוראה מכול!

בגלל המטען הרגשי הקשה של הבית הזה, החליטה נעמי שמר להורידו, בהקלטות שבוצעו בהמשך, והוא אינו מופיע אפילו בספריה!

שאלון:

1. איזו שורה חוזרת שוב ושוב בשיר?
2. מדוע לדעתכם שורה זו חוזרת בשיר?

סמנו את התשובות הנכונות:

1. זה סוג של פזמון חוזר
 2. כדי להדגיש את התחינה והבקשה
 3. כדי שהתפילה תחדור ותצליח להישמע למעלה
 4. כדי למלא את שורות השיר
 5. כדי להקל על למידת השיר
3. מלבד בקשה זו יש בשיר עוד 4 בקשות נוספות, בשאלות הבאות תתבקשו לאתר אותן ולכתוב אותן במילים שלכם.

4. כיתבו את כל הבקשות שמצאתם בבתים 2-5

בשיר ישנו שימוש בניגודים, בשאלה הבאה תתבקשו למצוא אותם בטקסט ולכתוב אותם.

5. כיתבו את הניגודים שמצאתם בשיר.

6. השיר נכתב באוקטובר 1973, בתקופת מלחמת יום כיפור. העונה: סוף הקיץ (תחילת הסתיו), החגים - חגי תשרי, והתקופה - תקופת מלחמה. במילות השיר סמנו (צבעו) או העתיקו למחברת את המילים לפי ההנחיות הבאות:

ירוק בהיר - את כל סימני העונה.

תכלת - את סימני החגים.

אפור - את סימני המלחמה/התקופה היא.

7. אל מי פונות המילים: " כל שנבקש - לו יהי", "תן מילה טובה בפיו", "לו תישמע", "תן להם לשוב", "תן שלוה"

סמנו את כל התשובות המתאימות לדעתכם:

1. לאלוהים
2. לאדם אחר הנמצא לידך
3. לנפש, לנשמה שלך
4. לכוח עליון כלשהו
5. כל התשובות נכונות

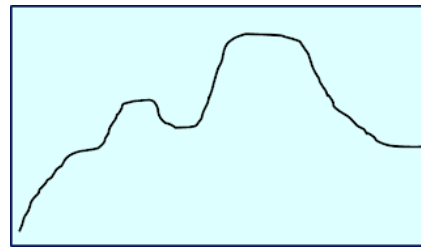
האם יש אופטימיות בשיר ?
היכן נקודות האור בשיר?
מה דעתכם על החלטתה של נעמי שמר להשמיט את הבית השני ?
איזה בית הכי מדבר אליכם – ומדוע?
(ניתן לעשות זאת במסמך שיתופי או בלוח שיתופי)

לו יהי - שיעור 3: עבודה על הלחן

1. האזינו לשיר בסרטון הבא .
זהו סרטון עם שירתה של חווה אלברשטיין, ומלווה אותו מצגת צילומים ממלחמת יום כיפור - בסיני.
תוך כדי האזנה - הניעו את ידכם לפי **גובה הצלילים** - עולים, יורדים או נשארים במקום ארוכים).

<https://www.youtube.com/watch?v=nqmidTuVHB4&t=2s>

לפניכם 2 צורות של קווים - קריאת הקו - משמאל לימין!!!

3: כל צורה מתארת את הלחן של אחד משני חלקי השיר
האחת - את הלחן של הבית
השנייה - את הלחן של הפזמון
ענו: איזה קו שייך לאיזה חלק של הלחן

מהו ההבדל העיקרי בין הלחן של **הבית** לבין הלחן של **הפזמון** מבחינת **גובה הצליל**?
איזו מילה בפזמון "נופלת" על הצליל הגבוה ביותר ?
למה דווקא מילה זו היא על הצליל הגבוה ביותר, ואיזו משמעות יש לזה?
בבתים - היכן נמצא הצליל הגבוה ביותר?